

Aplinkos apsaugos agentūrai
el. paštas: aaa@gamta.lt

2025-01-28 Nr. S25-012

Į 2024-12-16 Nr. (30-2)-A4E-13939

**DĖL PLANUOJAMOS 330 KV ELEKTROS PERDAVIMO LINIJOS STATYBOS
DARBĖNAI–BITĖNAI POVEIKIO APLINKAI MONITORINGO PROGRAMOS
PAKARTOTINO DERINIMO**

Pakartotinai teikiame derinti 330 kV įtampos elektros perdavimo linijos statybos Darbėnai–Bitėnai poveikio aplinkai monitoringo programą, patikslintą pagal VSTT 2025-01-27 rašte Nr. V3-137 pateiktą techninę pastabą.

Monitoringo programos 2.3 skyriuje formulės galimai žuvusių paukščių skaičiui (A) įvertinti atsižvelgiant į plėšrūnų veiklą reikšmių paaiškinimas patikslintas vietoje „B – B –“ nurodant „B –“.

Pridedama:

1. Planuojamos 330 kV įtampos elektros perdavimo linijos statybos Darbėnai–Bitėnai poveikio – skaitmeniniame *.pdf formate.

Direktorė

Rosita Milerienė

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

**PLANUOJAMOS 330 KV ELEKTROS PERDAVIMO LINIJOS STATYBOS
DARBŪNAI –BITŪNAI POVEIKIO APLINKAI MONITORINGO PROGRAMA**

Programą parengė:

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Klaipėda, 2024

(Ūkio subjekto aplinkos monitoringo programos forma)

☒	Aplinkos apsaugos agentūrai
☐	Lietuvos geologijos tarnybai
☐	Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos

ŪKIO SUBJEKTO APLINKOS MONITORINGO PROGRAMA

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1.1. Informacija apie ūkio subjektą

1.1. teisinis statusas:

juridinis asmuo

juridinio asmens struktūrinis padalinys (filialas, atstovybė)

fizinis asmuo, vykdomas ūkinę veiklą

2. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio pavadinimas ar fizinio asmens vardas, pavardė

3. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio kodas Juridinių asmenų registre arba fizinio asmens kodas

☒
☐
☐

LITGRID, AB	302564383
-------------	-----------

4. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio buveinės ar fizinio asmens nuolatinės gyvenamosios vietos adresas

Savivaldybė	Gyvenamoji vietovė (miestas, kaimo gyvenamoji vietovė)	Gatvės pavadinimas	Pastato ar pastatų komplekso Nr.	Korpusas	Buto ar negyvenamosios patalpos Nr.
Vilniaus m.	Vilniaus m.	Karlo Gustavo Emilio Manerheimo	8		

1.5. ryšio informacija

telefono Nr.	fakso Nr.	el. pašto adresas
+370 707 02 171		info@litgrid.eu

1.2. Ūkinės veiklos objektas ir ūkinės veiklos objekto vieta

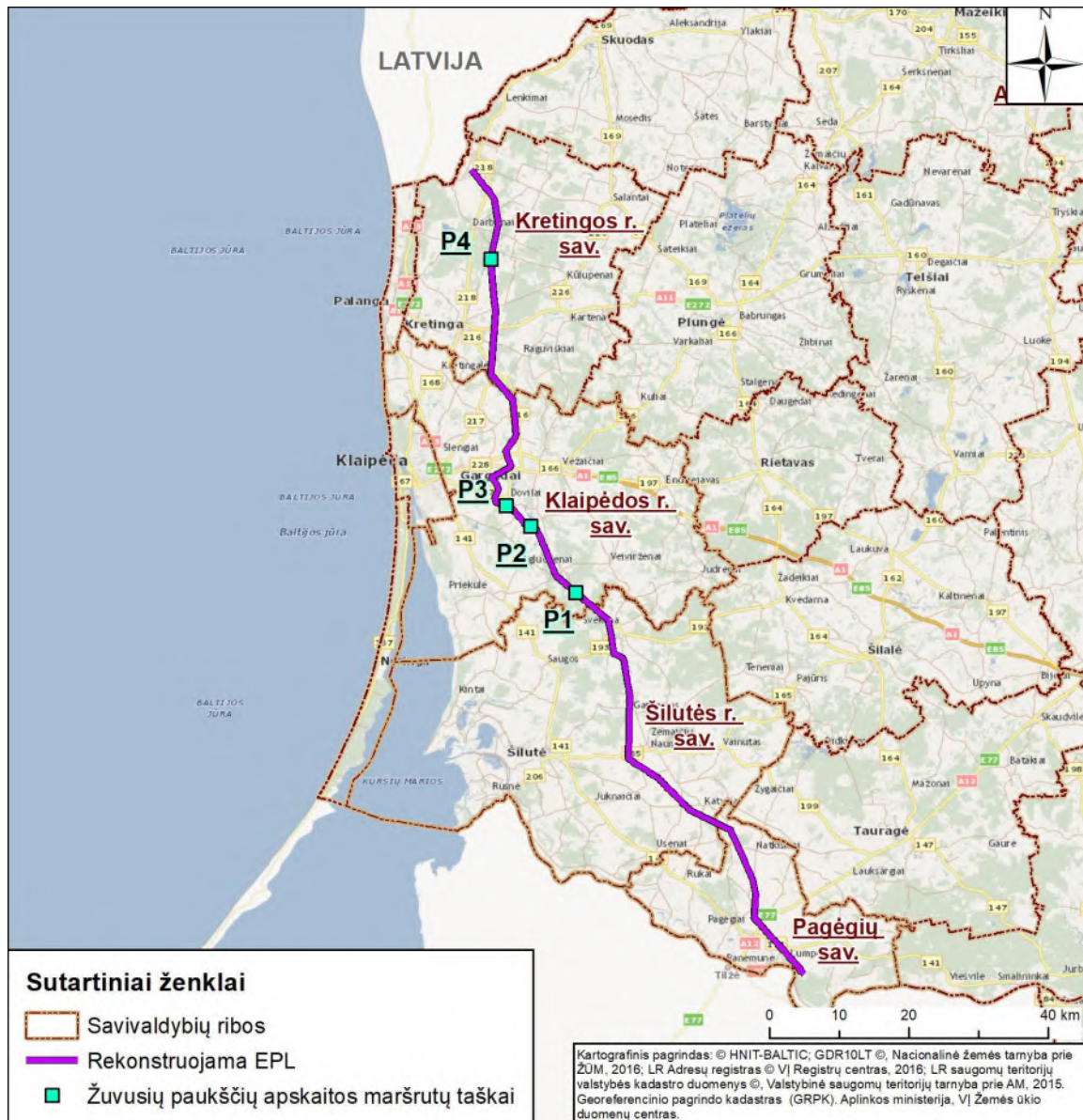
Planuojamos ūkinės veiklos objektas – 330 kV elektros perdavimo linija (toliau – EPL) Darbėnai–Bitėnai statyba.

PŪV bus vykdoma Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės teritorijoje, esančiose Lumpėnų seniūnijoje, Pagėgių seniūnijoje, Natkiškių seniūnijoje; Klaipėdos apskrities Šilutės rajono savivaldybės teritorijoje, esančiose Katyčių seniūnijoje, Žemaičių Naumiesčio seniūnijoje, Juknaičių seniūnijoje, Gardamo seniūnijoje, Švėkšnos seniūnijoje; Klaipėdos apskrities Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje, esančiose Veiviržėnų seniūnijoje, Agluonėnų seniūnijoje, Dovilų seniūnijoje, Dauparų – Kvietinių seniūnijoje, Kretingalės seniūnijoje; Klaipėdos apskrities Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje, esančiose Žalgirio seniūnijoje, Kretingos seniūnijoje, Darbėnų seniūnijoje.

330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai statybos projekto apimtyje numatyta:

- esamų 330 kV EPL Šyša – Bitėnai, Klaipėda – Šyša, Grobinė –Klaipėda rekonstravimas (antros grandies montavimas). Planuojamos EPL trasos ilgis esamų elektros perdavimo linijų inžineriniame koridoriuje – 127,632 km. Rekonstravimas vykdomas esamų EPL apsaugos zonos ribose ir apsaugos zona išplečiama nebus.
- naujų viengrandžių 330 kV EPL atkarpų formavimas Gargždų miesto apėjimui Klaipėdos rajone ir Šyšos transformatorių pastotėje (toliau – TP) apėjimui Šilutės rajone naujose teritorijose bei naujos viengrandės 330 kV EPL trasos atkarpos formavimas Klaipėdos rajone esamų EPL inžineriniame koridoriuje (papildomai išplečiant esamą EPL apsaugos zoną į vieną pusę). Planuojamos EPL apsaugos zonos plotis naujose teritorijose – 74,1 m. Bendras planuojamos EPL trasos ilgis naujose teritorijose 12,067 km.

EPL trasos pradžia: esamoje Bitėnų TP Pagėgių sav., Lumpėnų sen., Bitėnų k., Bitės g. 3A; trasos pabaiga: esamos 330 kV EPL Grobinė–Klaipėda atrama Nr. 211 Kretingos rajone. Planuojamos 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai pabaiga yra numatyta Darbėnų skirstyklos teritorijoje.

1.1 pav. 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai trasos situacijos schema.

1.3. Ūkinės veiklos galimas poveikio aplinkai pobūdis

Aukštos įtampos elektros linijos neretai tampa paukščių žūtis dėl atsitrenkimo į laidus priežastimi. Didžiausią grėsmę kelia atviraime kraštovaizdyje besidriekiančios oro linijų trasos. Dažniausiai nukenčia (žūva ar yra sužeidžiami) stambūs paukščiai – plėšrieji, gandrai, gulbės ir kt. Plėšrieji paukščiai dažnai naudoja elektros linijų atramas kaip poilsio ar medžioklės vietas, gandrai kartais peri. Elektros linijoms esant netoli skaitlingų kolonijų ar migracinių sankaupų vietų, dalis paukščių žūva, kai kylant dideliems būriams, susiduria su elektros perdavimo linijų laidais.

EPL poveikis taip pat siejamas su natūralių buveinių pažeidimu EPL tiesimo trasoje, atramų statymo vietose bei artimoje aplinkoje (dalinis ir laikinas augalinės dangos pažeidimas) bei sunaikinimu (miškų išskirtimas). Natūralių buveinių pokyčiai ir pažeidimai gali įtakoti vietos biologinę įvairovę, ypač jei EPL tiesiama per saugomų augalų ar gyvūnų buveines.

1.4. Sąlygos, reikalaujančios vykdyti poveikio aplinkai monitoringą

Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatuose (patvirtinti LR aplinkos ministro 2009-09-16 įsakymu Nr. D1-546) nurodoma, kad ūkio subjektai poveikio biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui monitoringą turi vykdyti, jei vykdymas numatytas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaitoje, parengtoje teisės aktų nustatyta tvarka.

Planuojamo projekto 330 kV elektros perdavimo linijos Darbėnai–Bitėnai statybos ir eksploatacijos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje, patvirtintoje Aplinkos apsaugos agentūros 2021-03-12 sprendimu Nr. (30.1)-A4E-2993, yra nurodyta, kad aplinkos monitoringas yra būtinas. PAV ataskaitoje numatyta, kad turi būti vykdomas žuvusių paukščių monitoringas.

1.5. Tikslas ir uždaviniai

Aplinkos monitoringo tikslas: vykdyti sistemingus aplinkos komponentų pokyčių stebėjimus dėl EPL įrengimo ir eksploatacijos, siekiant maksimaliai išvengti neigiamo poveikio gamtinei ir socialinei aplinkai.

Aplinkos monitoringo uždaviniai:

- Sistemingai rinkti duomenis apie aplinkos bei gamtos komponentus: poveikis ornitofaunai EPL poveikio zonoje;
- tyrimų rezultatų pagrindu įvertinti ir prognozuoti EPL trasos poveikį aplinkos būklei ir gamtos komponentams;
- iškilus reikšmingo neigiamo poveikio grėsmei teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl poveikio aplinkai mažinimo priemonių;
- kaupti ir teikti informaciją apie aplinkos ir gamtos komponentų būklę EPL trasos įtakos zonoje valstybės ir savivaldos institucijoms bei užtikrinti informacijos viešumą.

2. POVEIKIO APLINKAI MONITORINGAS

Monitoringo objektai yra į EPL trasos poveikio zoną patenka paukščių žūčių monitoringas (EPL trasos gretimybės ir trasos apsaugos zona).

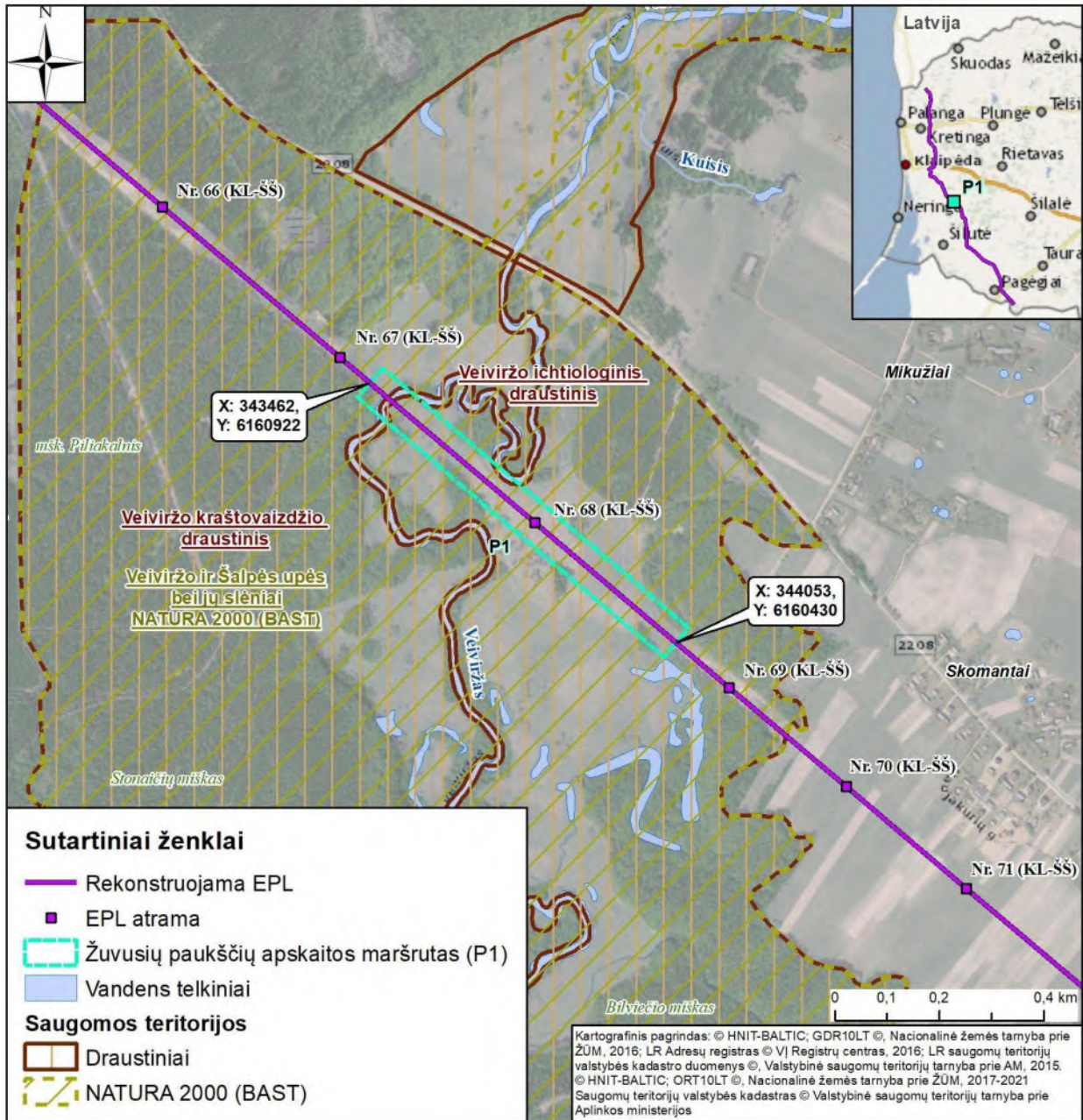
2.1. Paukščių žūčių dėl atsitrenkimo į EPL monitoringas

Žuvusių paukščių apskaitos pradedamos pastačius EPL artimiausiu paukščių migracijos laikotarpiu ir vykdomos tris metus po statybų. Tyrimai vykdomi intensyvios sezoninės paukščių migracijos laikotarpiais – pavasarį nuo balandžio 1 d. iki gegužės mėn. 31 d. (11–12 kartų kiekvienoje atkarpoje) ir rudenį nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio mėn. 31 d. (11–12 kartų kiekvienoje atkarpoje) tyrimus vykdant kas 5 dienas. Apskaitos vykdomos einant transektomis EPL trasos apsaugos zonoje ruože *ties Tūbausių tvenkinių, Minijos upės slėnyje ties Gargždais, Poškų–Piktožių karjere ir Veiviržo upės slėnyje ties Skomantais* bei abiejose upių pakrantėse, einant arba plaukiant valtimi, pasroviui apie 100 m (2.1.1–2.1.4 pav.).

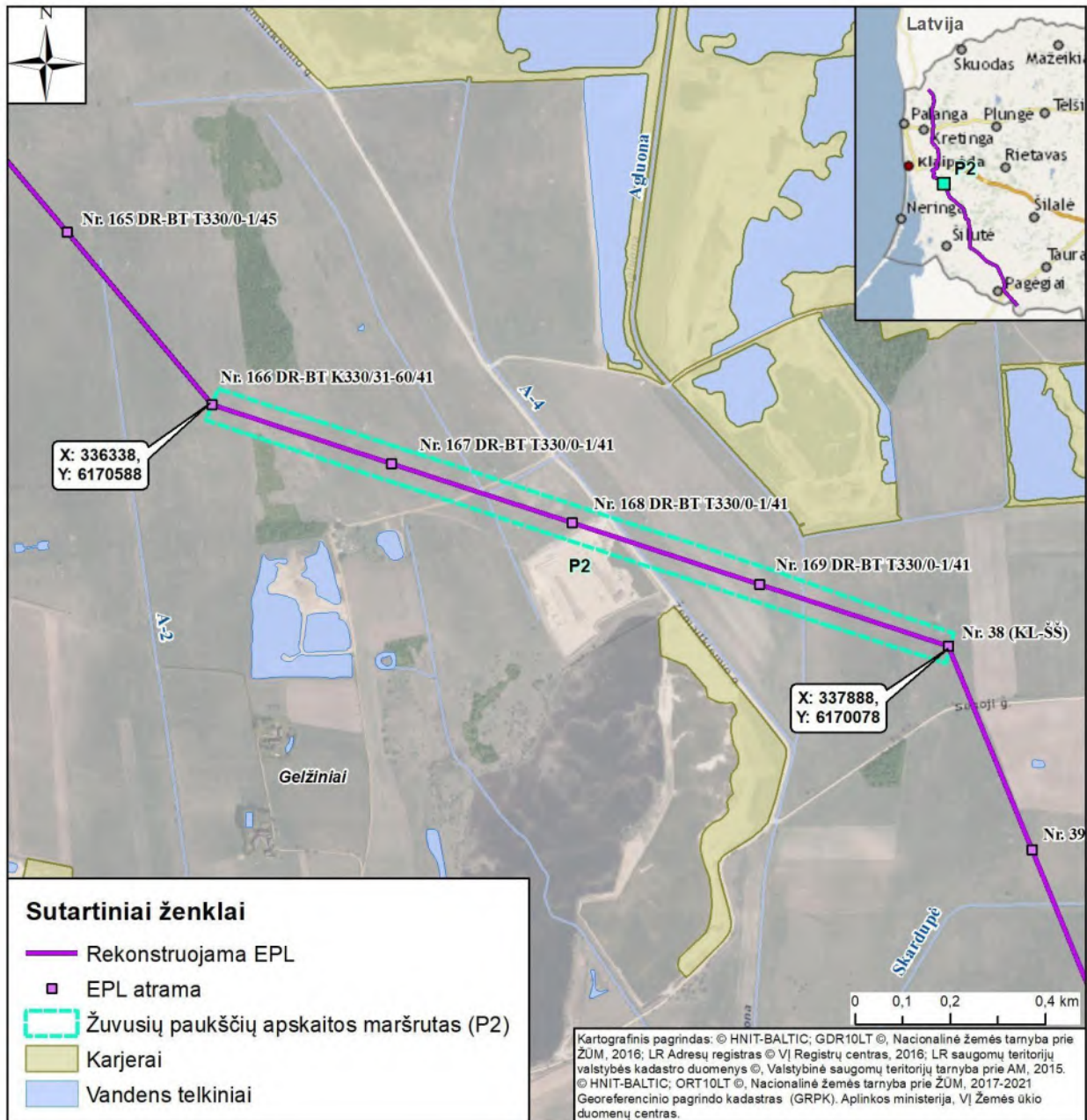
Radus žuvusį paukštį, nustatoma rūšis, amžius, lytis, koordinatės ir atliekama fotofiksacija. Žuvę, negyvi paukščiai yra surenkami, būtina nufotografuoti elektros linijos atkarpą, ties kuria rastas žuvęs paukštis.

Taip pat reikia nustatyti paukščio žuvimo priežastį, sužeidimo tipą, atstumą iki EPL linijos, radimo vietą pažymėti žemėlapyje ir įvertinant jos padėtį ne tik EPL linijos atžvilgiu, bet ir kitų objektų atžvilgiu. Duomenis įrašomi į apskaitos duomenų formą (2.1 lentelė).

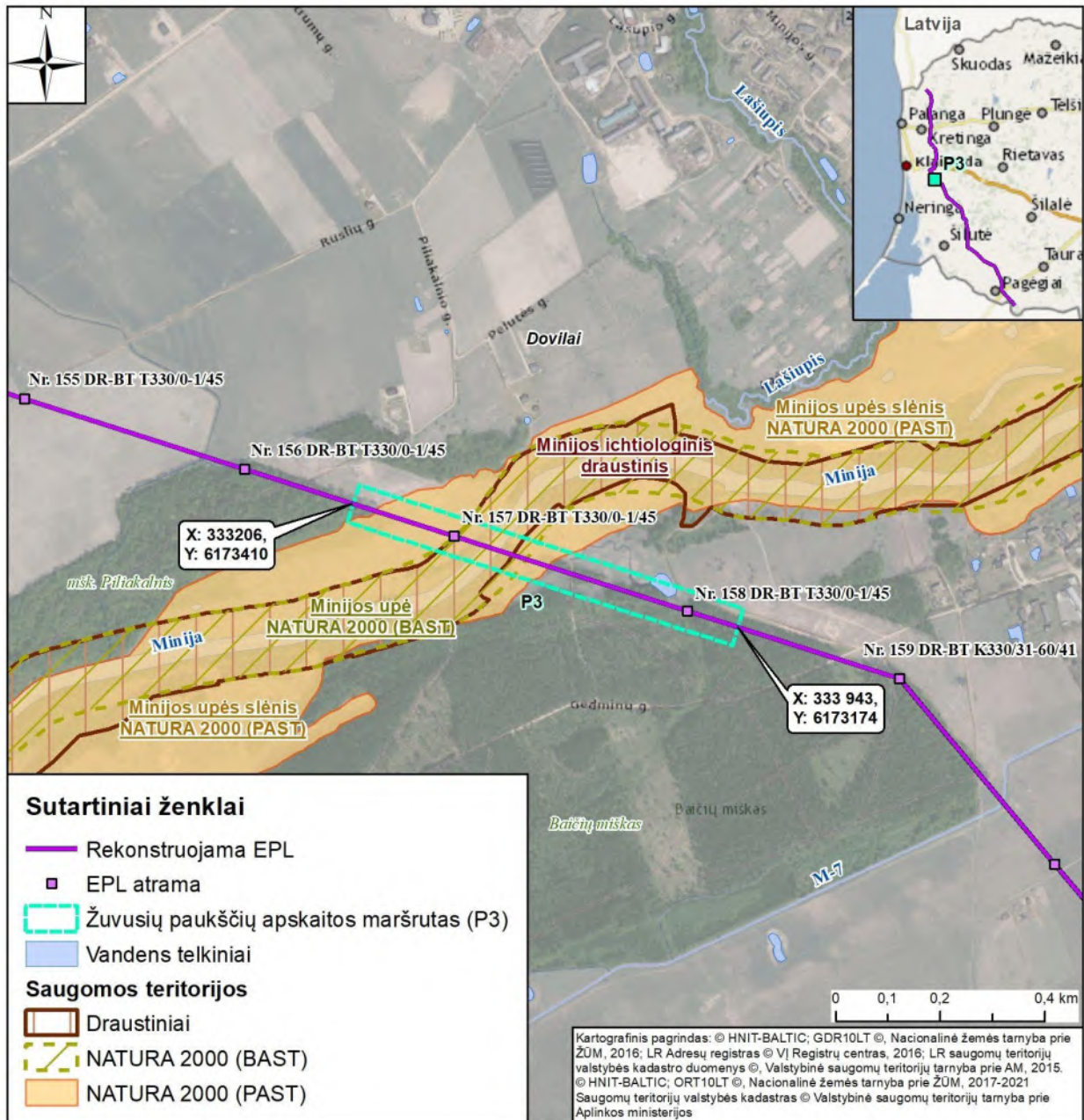
Labai naudinga informacija ir apie vietos biotopes: užtenka trumpo aprašymo pažymint miško tipą (lapuočių, spygliuočių-eglynas, pušynas, mišrus), atviro kraštovaizdžio buveinės–kultūrinė pieva, dirbamas laukas, ganykla, natūrali pieva, krūmynai ir panašiai. Privaloma informacija – kuo tikslesnė radimo vieta, data ir rūšies pavadinimas (arba gyvūno liekanos).

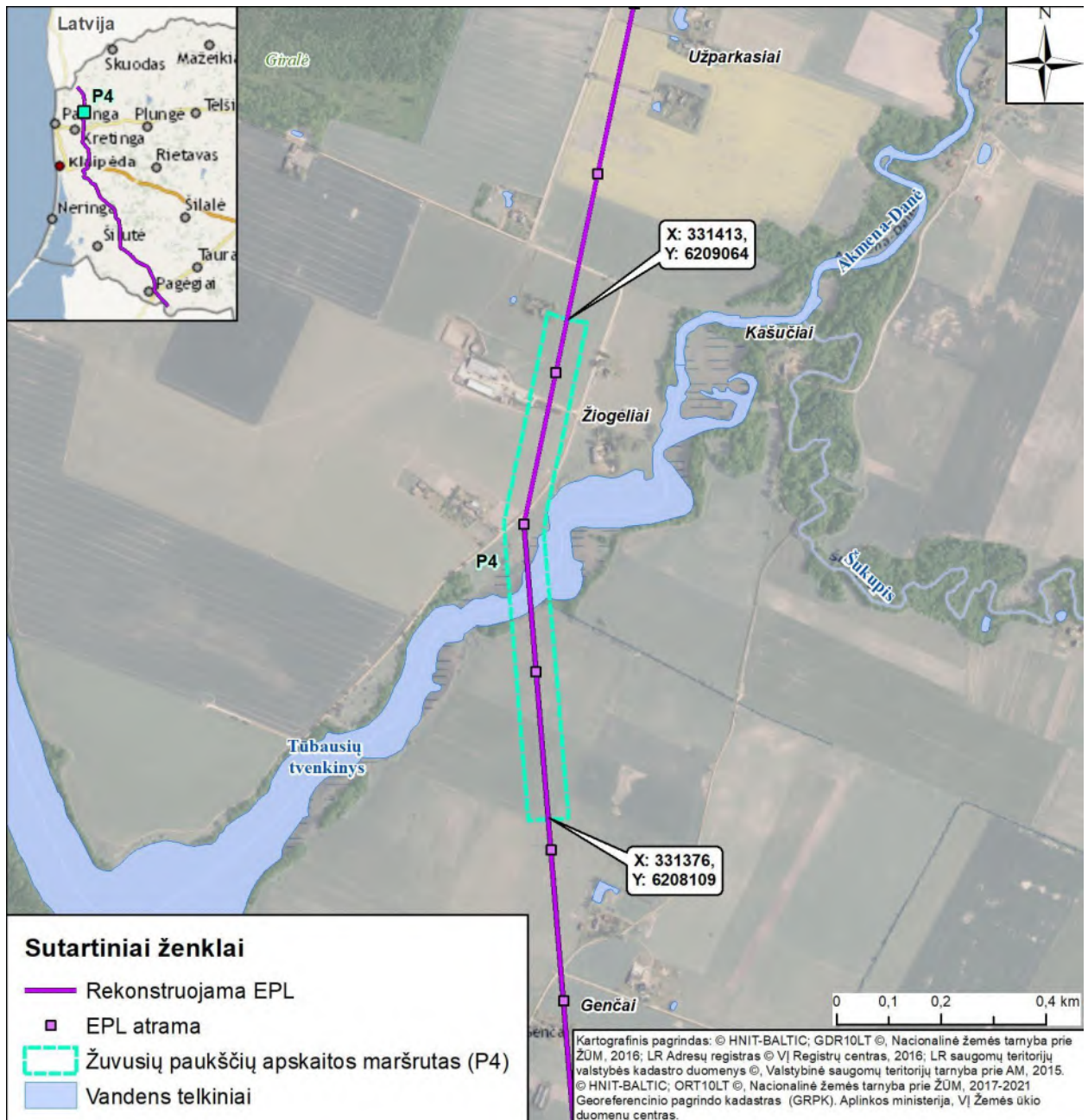
2.1.1 pav. Žuvusių paukščių apskaitų maršrutas EPL linijoje ir tramos apsauginėje zonoje 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai tramos ruožas Veiviržos upės slėnis ties Skomantais (koordinatės 343462,6160922; 34053,6160430).

2.1.2 pav. Žuvusių paukščių apskaitų maršrutas EPL linijoje ir trasos apsauginėje zonoje 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruože Poškų–Piktožių karjeras. (koordinatės 337888, 6170078; 336338, 6170588;).

2.1.3 pav. Žuvusių paukščių apskaitų maršrutas EPL linijoje ir tramos apsauginėje zonoje 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai tramos ruože Minijos upės slėnis ties Gargždais (koordinatės 333206, 6173410; 333943, 6173174).

2.1.4.pav. Žuvusių paukščių apskaitų maršrutas EPL linijoje ir trasos apsauginėje zonoje 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruože ties Tūbasių tvenkiniu (koordinatės 331413, 6209064; 331376, 6208109).

2.2. Elektros oro linijų neigiamo poveikio paukščiams mažinimas

Sparnuočių žūtis dėl susidūrimo su aukštosios įtampos elektros perdavimo laidais yra pripažinta rimta problema. Šiai problemai spręsti taikomos įvairios priemonės: elektros oro linijų žymėjimas, atitinkamas gretimos aplinkos tvarkymas ir naudojimas, paukščių trikdymo (baidymo) rizikos mažinimas.

Pačios pavojingiausios elektros linijos yra tose vietovėse, kur jos kerta sparnuočių migracijos srautų susilieji vietas – atvirus laukus tarp didesnių miškų masyvų, didelių ar mažesnių upių slėnių apylinkes, didesnių vandens telkinių, ypač Baltijos jūros ar Kuršių marių pakrantes. Labai jautrios vietos yra prie vandens paukščių žiemaviečių, kur gausios jų sankaupos laikosi ilgesnį laikotarpį, bei regioniniai būtiniai sąvartynai ir žuvininkystės tvenkinių kompleksų apylinkės.

Siekiant sumažinti paukščių susidūrimą su jau esamomis elektros perdavimo linijomis, gerinamas jų matomumas. Šiam tikslui naudojamos įvairių laidų žymėjimo priemonės, tokios kaip specialios spiralės ar pakabukai. Spiralės – specialūs plastiko strypai, užsukami ant laido atsižvelgiant į jo skersmenį. Pakabukas – besisukantis įtaisas su atšvaitais, jis specialia spyruokle standžiai užspaudžiamas ant laido.

2.2.1 pav. EPL vizualumo (matomumo) paukščiams didinimo priemonės (pakabukai ir spyruoklės).

Viena efektyviausių ženklavimo priemonių yra kontrastingų spalvų pakabukai (2.2.1 pav.), kurie esant vėjui, juda, o judėdamos dar ir sukelia garsą. Naktį, mėnulio šviesoje švytėdami, dieną atspindėdami saulės šviesą bei sukdamiesi vėjui pučiant, atšvaitai signalizuoja paukščiams apie jų kelyje esančias kliūtis – elektros laidas. Atšvaitų skleidžiama šviesa matoma esant silpnam apšvietimui bei rūkui. Reaguodamas į šviesą skleidžiantį ar besisukantį atšvaitą, paukštis pakeičia skridimo kryptį ir sėkmingai aplenkia elektros liniją. Manoma, kad paukščiai geriau mato tokias kliūtis ir toks ženklavimo būdas duoda geresnius rezultatus. Šios baidymo priemonės gaminamos iš lankstaus plastiko, atsparaus orų pokyčiams, yra lengvais tvirtinamos ant laidų (LOD Studija, 2014) (<http://www.birds-electrogrid.lt/>).

Ženklinant elektros linijas spalvotomis spiralėmis (2.2.1 pav.) jos gali būti dedamos ant įžeminimo laidų. Tokiomis priemonėmis (raudonos ir baltos spalvos) Prancūzijoje paženklinus aukštos EPL įžeminimo laidas paukščių žūčių dėl susidūrimo su EPL sumažėjo 60 %. (<http://www.birds-electrogrid.lt/>). Siekiant didžiausio efektyvumo spiralės turi būti tvirtinamos 5 metrų intervalais arba 10 cm ilgio raudonos spalvos spiralės, kurios išdėstomos 10 metrų

intervalais. Spiralinės dedamos ant įžeminimo laido, kuris paukščiams mažiausiai matomas. Spiralinės yra mažiau veiksmingos naktį, esant prieblandai ar prastėjant matomumui dėl blogėjančių oro sąlygų.

EPL laidų vizualumo didinimui techninėmis priemonėmis turi būti žymimi tie laidai, kurie yra pavojingi paukščiams. Su EPL laidais dažniausiai susiduria stambieji, mažiau manevringi bei labiau inertiški paukščiai – gulbės, žąsys, kormoranai, gandrai, garniai, gervės ir pan., kurie skraido aukščiau, o susidūrimo rizika su laidais yra jiems kylant, leidžiantis arba skrendant nedideliame aukštyje.

Atsižvelgiant į tai, pačiose jautriausiose analizuojamos EPL trasos vietose – *Minijos upės slėnis ties Gargždais, Poškų–Piktožių karjeras ir Veiviržo upės slėnis ties Skomantais ir Tūbausių tvenkinys* – kur pavasarį ir rudenį gausiai susitelkia migruojantys, o vasarą – perintys vandens paukščiai, kabinami žymekliai ant žaibosaugos troso (2.2.1 lent. ir 2.9.1–2.9.4 pav).

2.2.1 lentelė. 330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruožai, kuriuose taikomos vizualumo paukščiams padidinimo priemonės

Matomos vizualizacijos padidinimo atkarpos, Nr.	Koordinatės (LKS-94)	
	Pradžia	Pabaiga
Veiviržo upės slėnis ties Skomantais (P1)	344113, 6160385	343366, 6161016
Poškų–Piktožių karjeras (P2)	337888, 6170078	336338, 6170588
Minijos upės slėnis ties Gargždais (P3)	333943, 6173174	333206, 6173410
Tūbausių tvenkinys (P4)	331376, 6208109	331413, 6209064

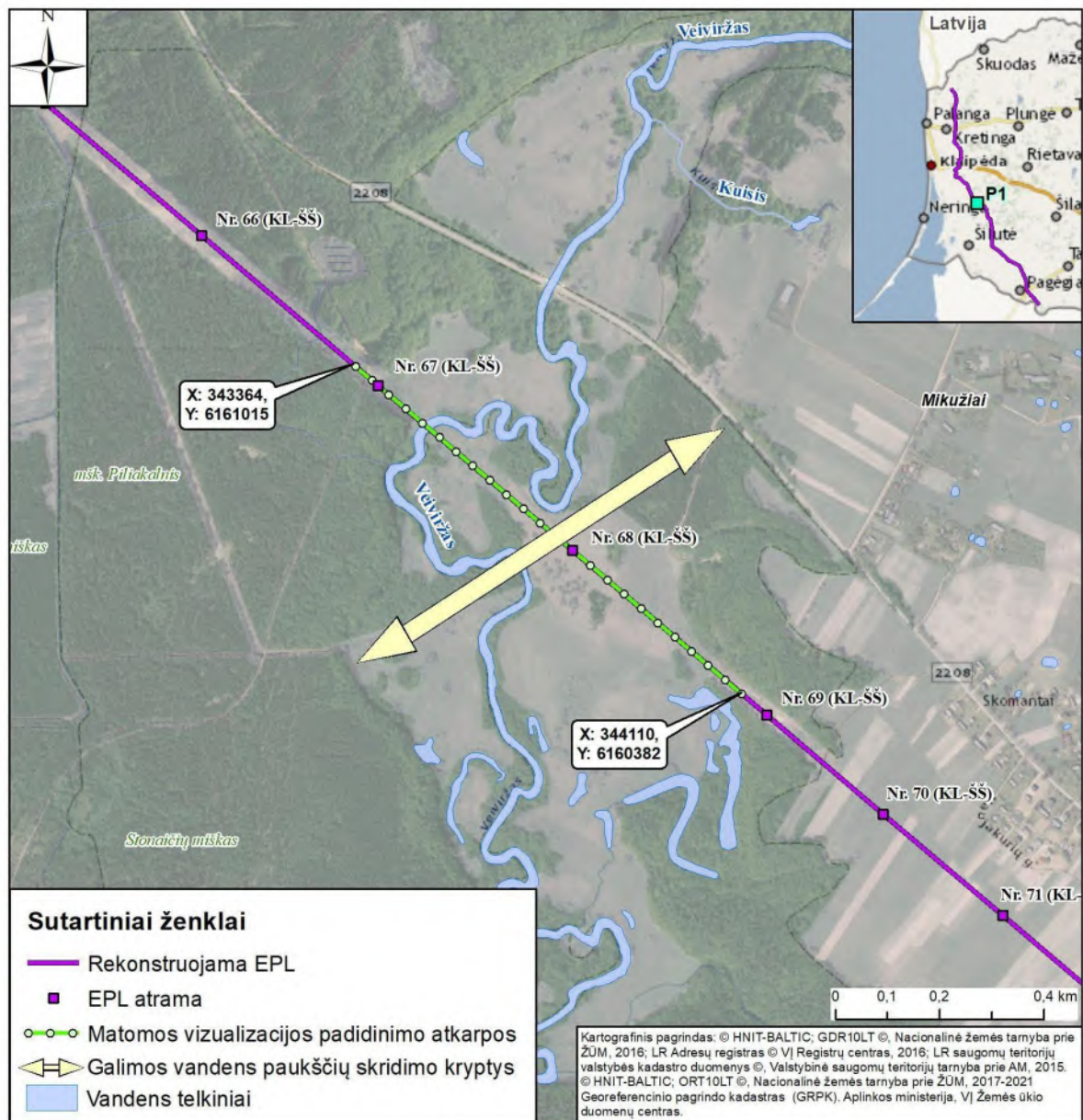
Rekomenduojama tokia poveikio mažinimo priemonių naudojimo schema kai ant laido dedamos spiralinės arba ryškūs pakabukai (žymekliai), pvz. kontrastingų spalvų vertikalios vėliavėlės arba atšvaitai. EPL žaibosaugos troso žymekliai įrengiami kabinat juos visoje žymimoje atkarpoje kas 6 ar 7 metrai (2.2.2. ir 2..2.3 pav.).

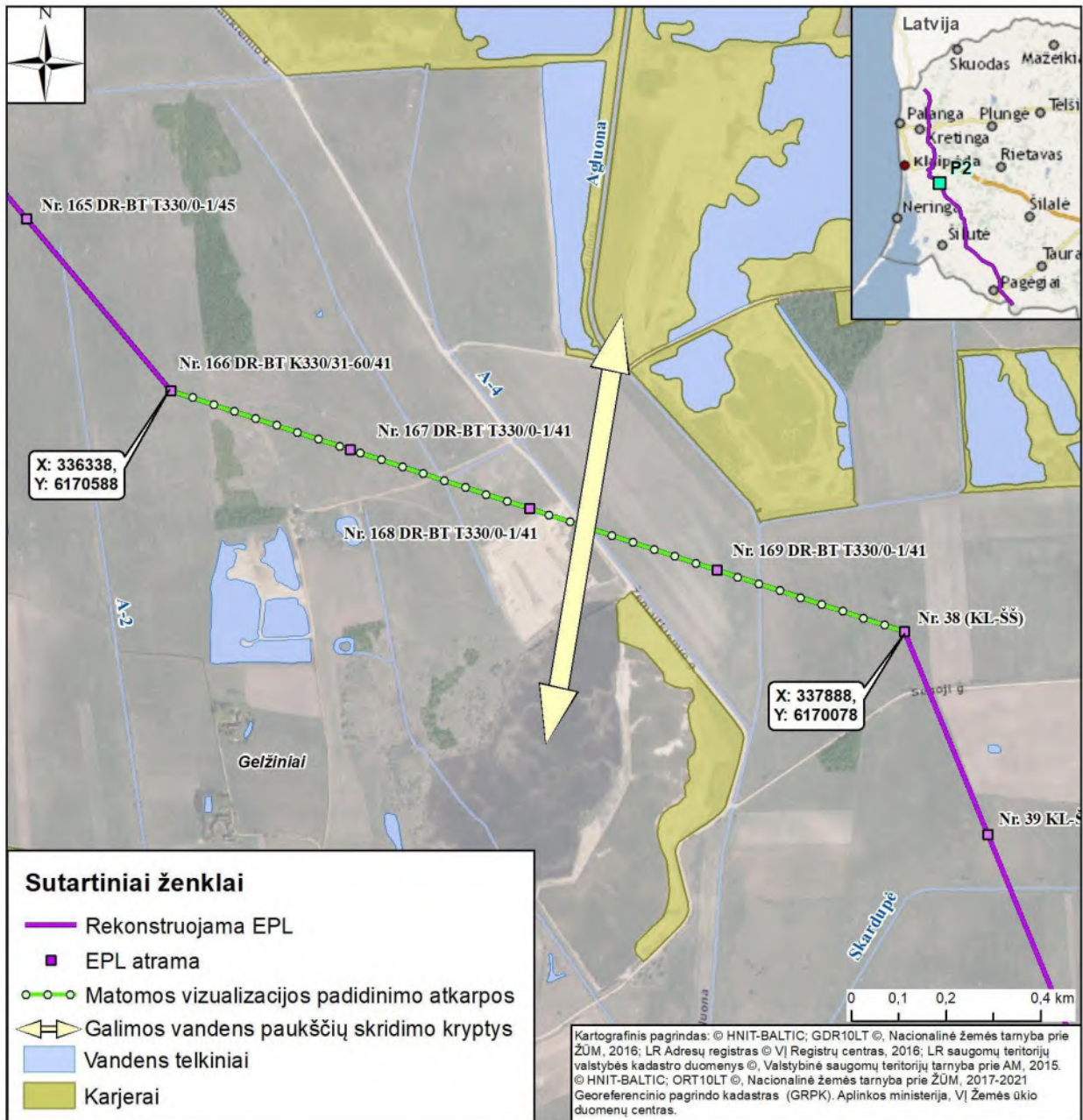
2.2.2 pav. Įdiegti spiralių tipo laidų žymekliai (<http://www.birds-electrogrid.lt/>).

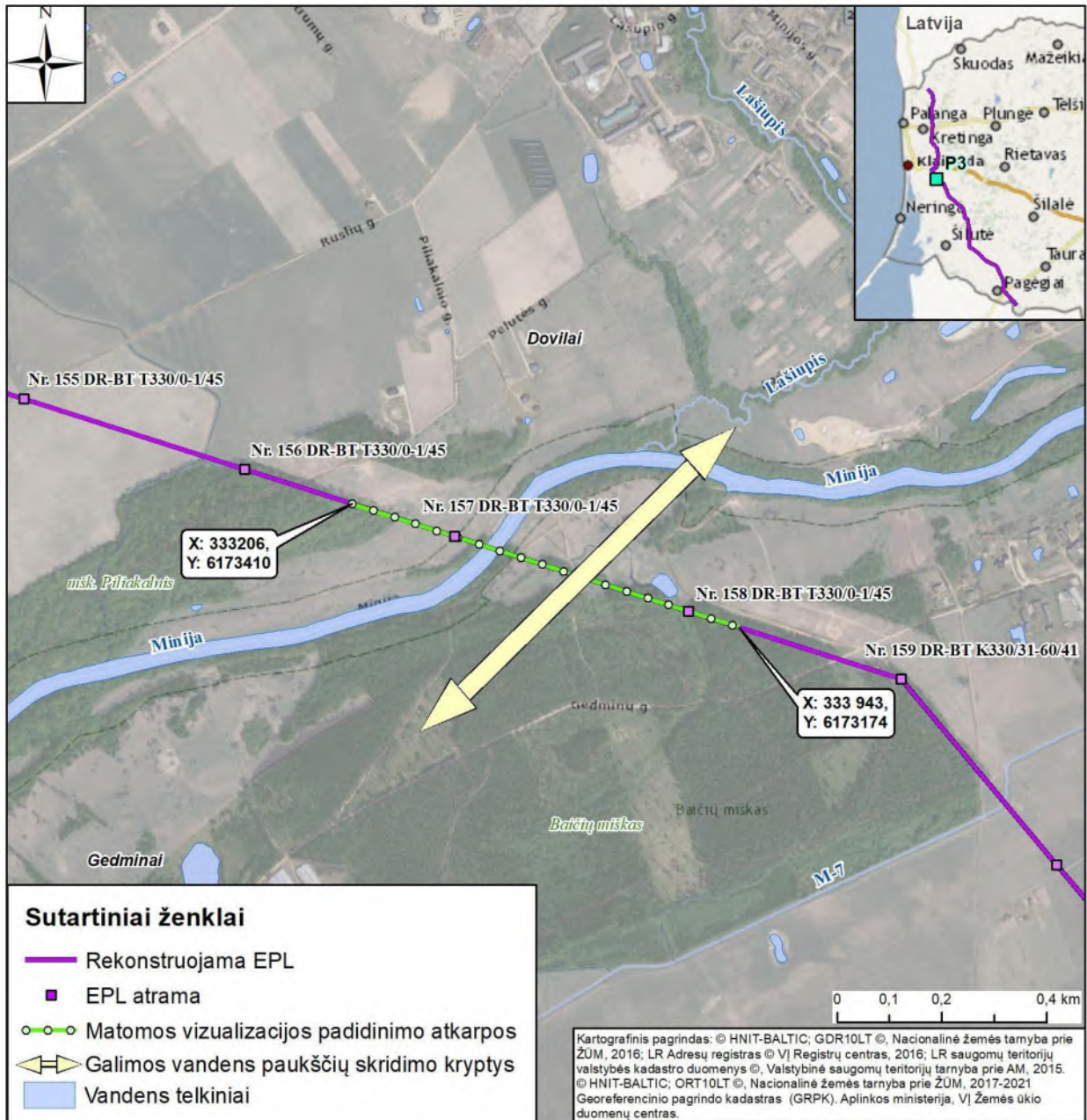
2.2.3 pav. Įdiegti pakabukų tipo laidų žymekliai (<http://www.birds-electrogrid.lt/>).

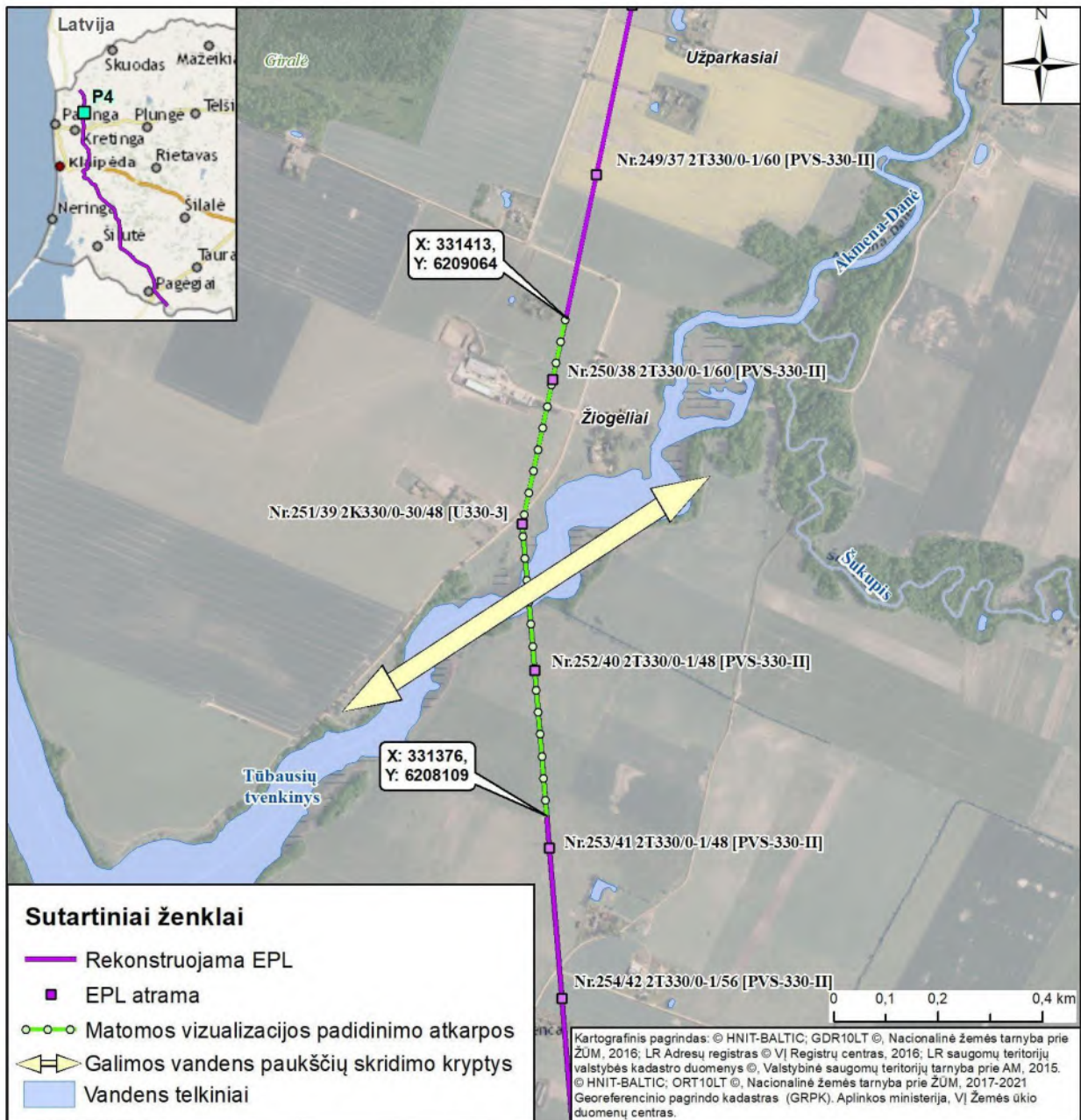
2.2.4 pav. Planuojamos EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruožas, kuriame būtinas vizualumo paukščiams padidinimas (Veiviržo upės slėnis ties Skomantais).

2.2.5 pav. Planuojamos EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruožas, kuriame būtinas vizualumo paukščiams padidinimas (Poškų–Piktožių karjeras).

2.2.6 pav. Planuojamos EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruožas, kuriame būtinas vizualumo paukščiams padidinimas (*Minijos upės slėnis ties Gargždais*).

2.2.7 pav. Planuojamos EPL Darbėnai–Bitėnai trasos ruožas, kuriame būtinas vizualumo paukščiams padidinimas (Tūbausių tvenkinys).

2.3. Plėšrūnų veiklos teritorijoje įvertinimas

Kadangi dalį žuvusių paukščių laikotarpiu tarp apskaitų gali paimti plėšrūnai, būtina atlikti plėšrūnų paimamų paukščių dalies įvertinimą ir žuvusių paukščių skaičiaus perskaičiavimą atsižvelgiant į plėšrūnų veiklos rezultatus.

Įvertinimas atliekamas pasirinktose vietose padedant masalus (paukščių kūnus), taip išsiaiškinamas laikotarpis, per kurį suėdamas padėtas jaukas. Vertinama kelis kartus per sezoną, naudojant 10 masalų (juos reprezentuoja suaugusi višta). Masalų paėmimas tikrinamas 3 ir 5 dienas po padėjimo. Iki 5 dienos po masalų padėjimo (žuvusių gyvūnų paieškų periodas ir masalų tikrinimas turi sutapti), po paskutinės dienos iš tyrimų ploto pašalinant plėšrūnų nepaimtus masalus.

Kiekvieną dieną, 5 dienas iš eilės, (arba 3 dieną ir būtinai 5 dieną) padėjimo lentelėje yra žymimas ar masalas vis dar yra savo vietoje ar paimtas plėšrūnų.

Galimai žuvusių paukščių skaičiaus (A) įvertinimui naudojama formulė:

$$A=a/B,$$

kur a – faktinis rastų žuvusių paukščių skaičius,

B – plėšrūnų per 5 dienas nepaimtų masalų dalis (nepaimtų masalų skaičius/10 (padėtų masalų skaičiaus)),

Žuvusių paukščių stebėsenos ataskaitoje pateikiamos išvados apie žuvusius paukščius, nurodomi EPL ruožas, laikas, data, sezonas, įvertinimas žuvusių paukščių skaičius atsižvelgiantį į plėšrūnų veiklą.

3. POVEIKIO APLINKAI MONITORINGO PLANAS

Eil. Nr.	Stebėjimo objektas	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus*	Matavimo vieta	Matavimų dažnumas	Matavimo metodas**
1	2	3	4	5	6	7
Paukščių atsitrenkimo į laidus monitoringas						
1	Paukščių žūčių dėl atsitrenkimo į EPL monitoringas	Žuvusių paukščių rūšis, gausumas, amžius, lytis	Daugjamečių rezultatų palyginimas	1. Minijos upės slėnis ties Gargždais. 2. Poškų-Piktožių karjeras 3. Veiviržo upės slėnis ties Skomantais 4. Tūbausių tvenkinys	Tyrimai vykdomi nuo balandžio 1 d. iki gegužės mėn. 31 d. (11–12 kartų kiekvienoje atkarpoje) ir rudenį nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio mėn. 31 d. (11–12 kartų kiekvienoje atkarpoje) tyrimu vykdančias 5 dienas.	Transektos metodas individų apskaita

Pastabos:

* Nurodomos ribinės, siektinos arba kitos norminės vertės, su kuriomis bus lyginami tyrimų rezultatai. Biologiniams matavimams bei stebėjimams, kuriems nėra nustatytų ribinių verčių, nurodomos kontrolinių matavimų ar kitos norminės arba atskaitinės (referentinės) vertės;

** Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo įteisintas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ir kitas metodas.

Atsakomybė organizuojant Monitoringo vykdymą, duomenų kaupimą, sisteminimą, apibendrinimą bei pateikimą teisės aktuose nurodytom suinteresuotom institucijom, priklauso veiklos organizatoriui LITGRID AB.

Aplinkos monitoringą vykdančios institucijos ar jų laboratorijos, atliekančios stebėjimus, privalo atitinkamais dokumentais pagrįsti, kad jų turima techninė bazė bei atsakingų vykdytojų kvalifikacija yra pakankama koordinuoti ir/arba atlikti tyrimus/stebėjimus pagal poveikio aplinkai monitoringo programą.

Monitoringo programoje numatyti tyrimai ir matavimai turi būti atlikti pagal teisės aktuose nustatytus metodus arba pagal parengtas metodikas (taikant atitinkamus geriausius galimus ir prieinamus Europos, tarptautinius ar nacionalinius metodus).

Teisės aktų nustatyta tvarka, monitoringo programa gali būti atnaujinama (keičiama), derinant su Aplinkos apsaugos agentūra.

Aplinkos monitoringo vykdymą, duomenų kokybę, taip pat ar taikomi metodai atitinka teisės aktus, kontroliuoja Aplinkos apsaugos agentūra.

4. APLINKOS MONITORINGO DUOMENŲ IR INFORMACIJOS RINKIMAS, SAUGOJIMAS BEI PATEIKIMAS

Monitoringo rezultatai apibendrinami metinėje ataskaitoje, kurioje pateikiama ši pagrindinė informacija:

1. Bendroji dalis:

- Ūkio subjekto teisinė forma, pavadinimas ir adresas;
- Sprendimo data numeris, kurio pagrindu teikiamos monitoringo ataskaitos, monitoringo programos suderinimo data, numeris, monitoringo tyrimų suderinimo datos ir numeriai.
- Kalendoriniai metai, už kuriuos pateikiama ataskaita.

2. Monitoringo duomenų analizė ir išvados:

- mėginių paėmimo ir tyrimų metodikos aprašymas;
- kartografinės schemos su tyrimo vietomis;
- tyrimų rezultatai;
- rezultatų aptarimas ir vertinimas, palyginimas su praėjusių metų monitoringo duomenimis, pokyčių tendencijos, veiklos poveikio gamtinės aplinkos kokybei prognozė;
- išvados ir rekomendacijos;
- tyrimų metu surinkti duomenys apie paukščių lizdavietes, tuokvietes ir žiemojimo vietas, iki einamųjų metų gruodžio 31 d. turi būti pateikti Saugomų rūšių informacinėje sistemoje.

4.1 lentelė. Monitoringo duomenys:

Eil. Nr.	Stebėjimo objektas	Nustatomi parametrai	Vertinimo kriterijus	Matavimų vieta, koordinatės, atstumas nuo taršos šaltinio	Matavimų dažnumas	Matavimo atlikimo data ir laikas	Matavimų rezultatai	Matavimo metodas *	Laboratorija, atliekanti matavimus, leidimo Nr., data

Pastaba:

Nurodomas galiojantis teisės aktas, kuriuo įteisintas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

Kvalifikaciniai reikalavimai

Monitoringo programą turi vykdyti ir duomenis turi rinkti tyrėjai turintys ekologijos, biologijos, veterinarijos ar žemės ūkio sričių išsilavinimą. Lauko tyrimus vykdydantys stebėtojai turi turėti mažiausiai vienerių metų darbo patirties aplinkos mokslinių tyrimų srityse, ornitologiniuose tyrimuose. Mažiau patyrę specialistai turi dirbti kartu su daugiau nei metų patirties turinčiais specialistais.

Duomenis apdoroja ir analizuoja GIS ekspertai ir mažiausiai 2 metų patirtį turintys tyrėjai ir monitoringų projekto vadovai.

5. DUOMENŲ IR ATASKAITŲ TEIKIMO TERMINAI BEI GAVĖJAI

Metinė monitoringo ataskaita popierinėje ir skaitmeninėje formoje pateikiama Aplinkos apsaugos agentūrai, ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d. Metinė aplinkos monitoringo ataskaita taip pat teikiama Klaipėdos ir Kretingos rajono savivaldybių administracijoms.

Visa informacija apie aplinkos monitoringą turi būti kaupiama ir saugoma veiklos organizatoriaus LITGRID AB. Monitoringo duomenys saugomi 10 metų.

Vadovaujantis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ 37 punktu, monitoringo duomenys turi būti vieši ir ūkio subjektas turi užtikrinti, kad jie būtų lengvai prieinami visuomenei, monitoringo ataskaitas ūkio subjektai turi skelbti savo interneto svetainėje. Jei ūkio subjektas neturi interneto svetainės, jis privalo sudaryti galimybę visuomenei susipažinti su monitoringo duomenimis ir ataskaitomis.

LITERATŪRA

- Balčiauskas L., Baranauskas K., Ferenca R., Gudžinskas Z., Gurskas A., Ivinskis P., Kesminas V., Ložys L., Rimšaitė J. (sudarytoja), Sinkevičienė Z., Staponkus R., Steponėnas A., Trakimas G., Virbickas T., 2016. Europos bendrijos svarbos rūšių monitoringo metodikos. Žinduoliai, žuvis, varliagyviai, ropliai, moliuskai, vabzdžiai ir augalai. Vilnius: Gamtos tyrimų centras, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos. 404 p.
- Europos Bendrijos svarbos gyvūnų rūšių monitoringo metodikos. Paukščiai. Vilnius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Vilniaus universiteto Ekologijos institutas.
- Gyvūnijų monitoringo metodai. Kęstutis Arbačiauskas, Linas Balčiauskas, Laima Baltrūnaitė ... [et al.]; sudarytojas Kęstutis Arbačiauskas; Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Vilniaus universitetas. – Vilnius: Vilniaus universiteto Ekologijos institutas, 2009. 163 psl.
- Lietuvos perinčių paukščių atlasas, 2006. Red. P. Kurlavičius. – Kaunas: Lututė, 256 p.
- Martin K., Coker P. 1992. Vegetation description and analysis. London.
- Rašomavičius V. (ats. red.), 2012. EB svarbos natūralių buveinių inventorizavimo vadovas. Vilnius.
- Rašomavičius V. (red.), 1998. Lietuvos augalija. 1. Pievos. Vilnius-Kaunas.
- Raudonikis L., 2004. Europos Sąjungos reikšmės paukščiams svarbios teritorijos Lietuvoje. – Vilnius: Lututė.
- Raudonikis L., Kurlavičius P., 2000. Paukščiams svarbios teritorijos Lietuvoje. – Vilnius: OMPO.
- Rekomendacijos apsaugos būklės, grėsmių nustatymui, gamtotvarkos ir atstatomųjų darbų tvarkymui. Sudarytojas Maehl P., 2006, Vilnius.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra 188784898, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PLANUOJAMOS 330 KV ELEKTROS PERDAVIMO LINIJOS STATYBOS DARBĖNAI – BITĖNAI POVEIKIO APLINKAI MONITORINGO PROGRAMOS DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-01-29 Nr. (30-2)-A4E-890
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Dalė Amšiejienė, Direktorė, Taršos prevencijos departamentas
Sertifikatas išduotas	DALĖ AMŠIEJIENĖ, Aplinkos apsaugos agentūra LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-01-28 21:47:55 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-01-28 21:48:06 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2024-06-19 09:43:44 – 2028-06-18 09:43:44
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.80.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2025-01-29 08:05:20)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-01-29 08:05:20 DBSIS